

การวิเคราะห์แนวโน้มของประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อรองรับการพัฒนาภายใต้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

Analyzed Trend of Population in Chiang Khong District,
Chiang Rai Province for Preparation of ASEAN Connectivity
Development

จันจิรา วิชัย¹

นาวัน พรหมใจสา² สุชาติ ลีตระกูล³

บทคัดย่อ

การวิจัยในส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลการเดินทางเข้าประเทศของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน และข้อมูลประชากรจาก Population Reference Bureau และ United Nations Statistics Division ของ 6 ประเทศ คือ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน รวมถึง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อวิเคราะห์การเคลื่อนย้ายของประชากร คำนวณหาจำนวนประชากร อายุ 0 - 4 ปี อายุ 5 - 9 ปี อายุ 10 - 14 ปี และ อัตราส่วนพึ่งพิง โดยใช้วิธีการทางประชากรศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประชากรไทยที่อาศัยในเขตอำเภอเชียงของ โครงสร้างอายุและเพศ เหมือนกับ ประชากรไทยที่อาศัยอยู่ใน จังหวัดเชียงราย แต่แตกต่างกับประชากรไทยทั่วราชอาณาจักร เนื่องจาก มีร้อยละประชากรอายุ 0 - 39 ปี น้อยกว่า โดยที่ร้อยละของหญิงในช่วงอายุ ดังกล่าวน้อยกว่าร้อยละของชาย

2. ปี พ.ศ. 2557 บุคคลคนที่ไม่มีสัญชาติไทย เข้าประเทศผ่านจุดตรวจเฉพาะในพื้นที่ อำเภอเชียงของโดยใช้หนังสือเดินทาง เป็น บุคคลสัญชาติจีน (31,648 คน หรือร้อยละ 36)

¹อาจารย์ ดร. สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บุคคลสัญชาติลาว (23,365 คน หรือร้อยละ 26) และบุคคลสัญชาติเวียดนาม (5,034 คน หรือร้อยละ 6) ตามลำดับ ในภาพรวมบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้าประเทศไทยผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสนตลอดปี พ.ศ. 2557 จำนวน 227,938 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 31

3. ลักษณะร่วมของประเทศในภูมิภาคนี้ คือ ประชากรวัยแรงงานมีมาก

ข้อเสนอแนะ : 1) ควรมีหลักสูตรการพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน สำหรับแรงงาน เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงาน 2) ควรมีความร่วมมือกับสถานประกอบการต่างๆ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น เพื่อเป็นที่ฝึกปฏิบัติงานและเพิ่มโอกาสในการทำงานของนักศึกษา และ 3) ควรมีองค์ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยที่เดินทางเข้าประเทศไทยเป็นครั้งแรกตามจุดมุ่งหมายของการเข้าเพื่อให้การเคลื่อนย้ายของคนระหว่างประเทศเกิดขึ้นได้อย่างปลอดภัย

คำสำคัญ : แนวโน้มของประชากร อำเภอเชียงของ ประชาคมอาเซียน

Abstract

This part of the research was quantitative and used data of non-Thai country entry through ChiangSaen Immigration Checkpoint and data of population from Population Reference Bureau and United Nations Statistics Division. There were six interested countries including Thailand, the Lao People's Democratic Republic or Lao PDR, Republic of the Union of Myanmar, Kingdom of Cambodia, the Socialist Republic of Vietnam and People's Republic of China, and one interested district which was Chiang Khong District in Chiang Rai Province. Demographical methods were adopted for analysis of international migration; expected people aged 0 - 4 years, aged 5 - 9 years and 10 - 14 years; and dependency ratio.

The results were as followed:

1. Age - sex structure of population in Chiang Khong District was similar with Chiang Rai Province; but it was different from the whole country because a percentage of people aged 0 - 39 years was slightly decreased and female was smaller than male.

2. In 2014, citizens of non-Thai entering through Chiang Khong Immigration Checkpoint by passports were China (31,648 or 36%), Lao PDR (23,365 or 26%) and Vietnam (5,034 or 6%) respectively. Totally non-Thai entered 227, 938 increased 31% from the previous period.

3. Shared population character in the region was massive labor force.

Keywords : Population Trend, Chiang Khong District, ASEAN Community

บทนำ

บริบทของการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ของอำเภอที่เป็นแนวชายแดน โดยเฉพาะ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ที่มาพร้อมกับพลวัตของการพัฒนาและสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีนว่าด้วยเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งท้าทายให้อำเภอเชียงของกลายเป็นพื้นที่ชายแดนที่มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถเชื่อมต่อกับประเทศต่างๆ ที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน มีการเจริญเติบโตของการค้า การลงทุน การขนส่งสินค้าและบริการข้ามพรมแดน รวมทั้งมีการขยายตัวของการเคลื่อนย้ายทรัพยากรการผลิต แรงงาน และเงินทุนข้ามพรมแดน ถึงแม้ว่าพลวัตเศรษฐกิจชายแดนดังกล่าว จะส่งความท้าทายให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะที่ผ่านมา แต่ก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางลบและทางบวกต่อสังคม วัฒนธรรม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมของอำเภอเชียงของได้เช่นกัน (สำนักงานจังหวัดเชียงราย, 2557:16)

จากเหตุผลดังกล่าว ประชาชนอำเภอเชียงของได้ร่วมมือกันกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเชียงของอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน "หนึ่งเมืองสองแบบ" จึงได้ถือกำเนิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของประชาชนคนชาวเชียงของ โดยนัยสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว ได้แก่ การกำหนดพื้นที่และรูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างกันแต่สอดคล้องกันของเมืองเชียงของเก่าและเมืองเชียงของใหม่ นั่นคือเขตตัวเมืองชั้นในของเมืองเชียงของหรือเขตเมืองเก่า (Old Town) เน้นการเป็นฐานการผลิตทางเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยวแบบเดิม ขณะที่เขตเชียงของเมืองใหม่ (New Town) ครอบคลุมพื้นที่บริเวณสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยทราย) และพื้นที่ที่เชื่อมต่อโดยรอบ เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการบริการขนส่งที่เชื่อมต่อประเทศต่างๆ

ในภูมิภาคเดียวกัน ซึ่งเชื่อว่ายุทธศาสตร์นี้จะมีอิทธิพลโดยตรงต่อการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เชิงของทั้งเขตเมืองเก่าและเขตเมืองใหม่

อีกทั้งในปัจจุบัน อำเภอเชียงของถือว่าเป็นเมืองชายแดนที่มีความน่าสนใจในการลงทุนอย่างมาก นับตั้งแต่มีการดำเนินงานก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 4 จวบจนกระทั่งมีการเปิดใช้สะพานอย่างเป็นทางการเมื่อปลายปี 2556 การได้รับอนุมัติจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเชียงของที่เน้นอุตสาหกรรมบริการรองรับโลจิสติกส์ ในปี 2549 รวมทั้งการได้รับอนุมัติเห็นชอบให้เมืองเชียงของเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนพิเศษของจังหวัดเชียงราย ที่มีบทบาทของการเป็นเมืองโลจิสติกส์และบริการขนส่งและเมืองแฉะผ่านสำหรับนักท่องเที่ยว (Logistics city) ในปี 2556 อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงบริบทและศักยภาพในสถานการณ์การลงทุนของเชียงของระยะที่ผ่านมา พบว่า การลงทุนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เดิมทีลงทุนในตัวเมืองเชียงของจะเป็นนักลงทุนท้องถิ่นที่ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ประเภทการค้าปลีก/ค้าส่ง และการท่องเที่ยวเป็นหลัก และมีระบบการบริหารจัดการแบบครอบครัวที่อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ แต่ในปัจจุบัน นักลงทุนที่หลั่งไหลเข้ามาในเมืองเชียงของล้วนเป็นนักลงทุนจากต่างถิ่นและต่างประเทศที่มีขนาดการลงทุนในระดับกลางและระดับใหญ่ เน้นประกอบธุรกิจบริการโลจิสติกส์เป็นหลัก และมีรูปแบบบริการจัดการที่เป็นระบบ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การลงทุนในเมืองเชียงของข้างต้น จะเกิดขึ้นเนื่องจากการพัฒนาเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างชายแดนประเทศไทยและลาว และมีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเชียงของ หรือแม้กระทั่งจากนโยบายการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของรัฐ แต่อาจจะยังไม่ใช่เหตุผลทั้งหมดที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการลงทุน ดังนั้น การศึกษาบริบทและศักยภาพของอำเภอเชียงของเป็นการทบทวนสัญญาณการเปลี่ยนแปลงของอำเภอเชียงของที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการลงทุนในด้านต่างๆ ของพื้นที่ชายแดนแห่งนี้ จึงเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการศึกษาวิจัยในเบื้องต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพต่อภาครัฐและเอกชนที่จะได้นำมาหาแนวทางการส่งเสริมการลงทุน การพัฒนาในมิติต่างๆ ที่เหมาะสมกับเมืองชายแดนอำเภอเชียงของต่อไป

การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง "การศึกษาศักยภาพและศักยภาพของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อการรองรับการพัฒนาภายใต้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน"

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สุชาติ ลีตระกูล เป็นหัวหน้าโครงการ และนักวิจัยร่วมจำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาวัน พรหมใจสา ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริก กิตติคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร มุลรัตน์ และ ดร.จันจิรา วิชัย ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักของการศึกษาประชากรและการเคลื่อนย้ายในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวโน้มของประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อรองรับการพัฒนาภายใต้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาในส่วนนี้ทำให้ได้ข้อมูลแนวโน้มของประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดหลักสูตร รูปแบบการพัฒนาทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลการผ่านแดนของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ในปี พ.ศ. 2557 ของด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน และข้อมูลประชากรจาก Population Reference Bureau และ United Nations Statistics Division ของ 6 ประเทศ คือ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน รวมถึงอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อวิเคราะห์การเคลื่อนย้ายของประชากร คำนวณหาจำนวนประชากร อายุ 0 - 4 ปี อายุ 5 - 9 ปี อายุ 10 - 14 ปี และอัตราส่วนพึ่งพิง โดยใช้วิธีการทางประชากรศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษาค้างนี้ คือ ประชากรของ 6 ประเทศ คือ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน รวมถึงอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

เครื่องมือการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในส่วนนี้ใช้ข้อมูลประชากร Population Reference Bureau และ United Nations Statistics Division ร่วมกับรายงานผลปฏิบัติการของด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน ประจำปี พ.ศ.2557 ดังนั้นจึงไม่มีการออกแบบเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเตรียมข้อมูล โดย download ข้อมูลประชากร และข้อมูลการผ่านแดนของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย
2. การวิเคราะห์โครงสร้างอายุและเพศของประชากร จากข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะครั้งล่าสุด ของ 6 ประเทศ และ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และวิเคราะห์การผ่านแดนของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ในปี พ.ศ. 2557
3. การคำนวณจำนวนประชากรปี พ.ศ. 2557 ของแต่ละกลุ่มอายุ และอัตราส่วนพึ่งพิง

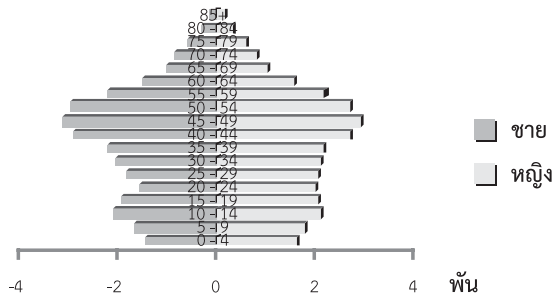
สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์แนวโน้มประชากรในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ในสองส่วนคือในภาพรวมของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และแนวโน้มภาพรวมของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ดังนี้

1. ภาพรวมของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

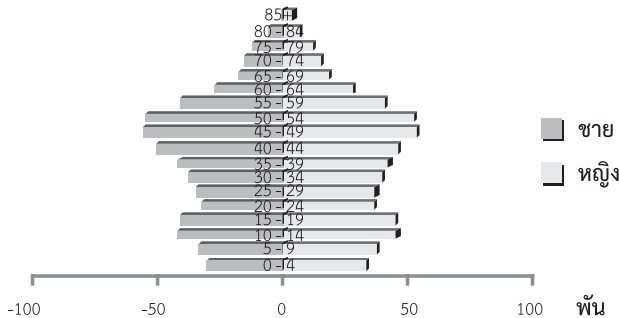
ข้อมูลจากการทำสำมะโนประชากรและเคหะปี พ.ศ. 2553 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ อำเภอเชียงของ มีประชากรอาศัยทั้งสิ้น 61,321 คน แยกเป็น ชาย 30,350 คน หญิง 30,971 คน จำนวนครัวเรือนเท่ากับ 20,099 คน จำนวนสมาชิกเฉลี่ยต่อครัวเรือนคือ 3 คน ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยเท่ากับ 73.3 คนต่อตารางกิโลเมตร

ประชากรไทยที่อาศัยอยู่ในอำเภอเชียงของขณะนี้ มีวัยทำงานมากกว่าวัยพึ่งพิงเกิน 2 เท่า แต่ในขณะเดียวกันสังคมอำเภอเชียงของเป็นสังคมผู้สูงอายุ เนื่องจากสัดส่วนของคนอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 14.50 ซึ่งเป็นค่าที่มากกว่าร้อยละ 10 และสัดส่วนของคนอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 9.45 สอดคล้องกับลักษณะประชากรในระดับประเทศ

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรไทยอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย

ภาพประชากรไทยที่อาศัยในเขตอำเภอเชียงของสอดคล้องกับภาพประชากรไทยที่อาศัยอยู่ใน จังหวัดเชียงราย แสดงในแผนภาพที่ 2 และแตกต่างกับภาพประชากรไทยที่แสดงในแผนภาพที่ 3 เนื่องจากประชากรไทยในอำเภอเชียงของตั้งแต่อายุ 0 - 39 ปี มีร้อยละของประชากรน้อยกว่า ร้อยละของประชากรประเทศไทย โดยที่ผู้หญิงหายไปมากกว่าชาย ซึ่งอาจเกิดจากอิทธิพลของการย้ายถิ่นภายในประเทศ

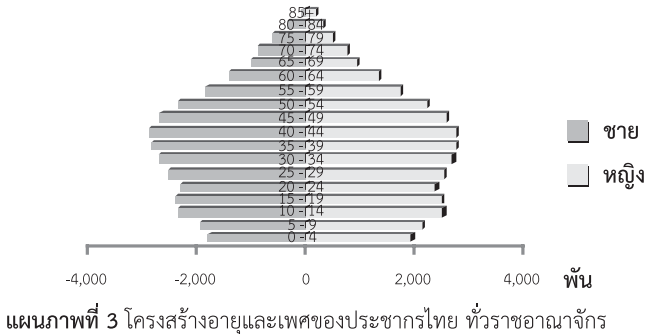

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรไทยจังหวัดเชียงราย

ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2557 มีประชากรจำนวน 66.4 ล้านคน โดยมีประชากรอายุ 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 18 เมื่อกระจายอายุตามโครงสร้างประชากรที่ได้จากสำมะโนประชากรและเคหะครั้งล่าสุด และสมมติให้เด็กทุกคนได้เรียนหนังสือ พบว่าในปัจจุบันประเทศไทย มีเด็กจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ปีละ 0.917 ล้านคน ในอีก 5 ปีข้างหน้า ลดลงเหลือปีละ 0.769 ล้านคน และในอีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 0.705 ล้านคน

โดยสรุป ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี ต่ำ (ร้อยละ 18) อัตราวัยพึ่งพิง เท่ากับ 38.89 หมายความว่า ประเทศไทยในขณะนี้วัยทำงานมากกว่าวัยพึ่งพิงเกิน 2 เท่า

ข้อมูลการเข้าเมืองของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ผ่านจุดตรวจเฉพาะในพื้นที่อำเภอเชียงของโดยใช้หนังสือเดินทางซึ่งคิดเป็นร้อยละ 84 ของการเข้าเมืองโดยใช้หนังสือเดินทาง ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน พบว่า บุคคลสัญชาติจีนเข้ามาในปี พ.ศ. 2557 มากที่สุด จำนวน 31,648 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ลดลงจากปี พ.ศ. 2556 ร้อยละ 2 รองลงมาคือ บุคคลสัญชาติลาว จำนวน 23,365 คน คิดเป็นร้อยละ 26 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2556 ร้อยละ 2 และบุคคลสัญชาติเวียดนาม จำนวน 5,034 คน คิดเป็นร้อยละ 6 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2556 เล็กน้อยในภาพรวมบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้าประเทศไทย ผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสนตลอดปี พ.ศ. 2557 จำนวน 227,938 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2556 ร้อยละ 31

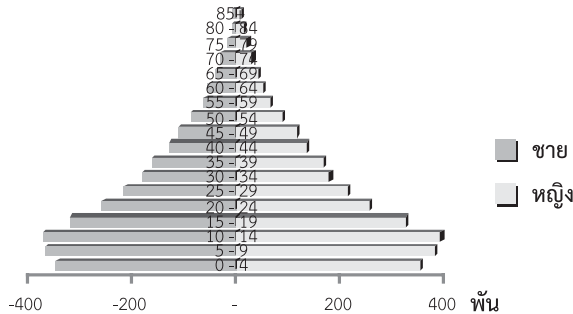
ในพื้นที่อำเภอเชียงของมีแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ จำนวน 938 คน เป็นแรงงานสัญชาติพม่า จำนวน 912 คน คิดเป็นร้อยละ 97 และแรงงานสัญชาติลาว จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 3

2. ข้อมูลประชากรของประเทศที่เคลื่อนย้ายผ่านอำเภอเชียงของ

ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนที่ประชากรมีเคลื่อนย้ายผ่านจุดตรวจในเขตอำเภอเชียงของ ได้แก่ ประชากรของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน แนวโน้มประชากรของประเทศดังกล่าวและประเทศไทยสรุปได้ดังนี้

2.1 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

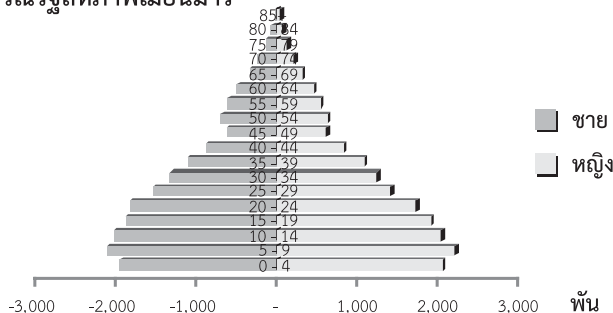
แผนภาพที่ 4 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำมะโนประชากร ปี พ.ศ.2548

สปป.ลาว ในปี พ.ศ. 2557 มีประชากรจำนวน 6.8 ล้านคน โดยมีประชากรอายุ 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 35 เมื่อกระจายอายุตามโครงสร้างประชากรที่ได้จาก สำมะโนประชากรและเคหะครั้งล่าสุด และสมมติให้เด็กทุกคนได้เรียนหนังสือ พบว่า ในปัจจุบัน สปป.ลาว มีเด็กจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ปีละ 0.165 ล้านคน ในอีก 5 ปีข้างหน้า ลดลงเหลือปีละ 0.161 ล้านคน และในอีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 0.150 ล้านคน

โดยสรุป สปป.ลาว เป็นประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี สูง (ร้อยละ 35) อัตราวัยฟุ้งฟิง เท่ากับ 63.93 หมายความว่า สปป.ลาว ในขณะนี้มีความทำงานมากกว่าวัยฟุ้งฟิงไม่ถึง 2 เท่า

2.2 สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์

แผนภาพที่ 5 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์

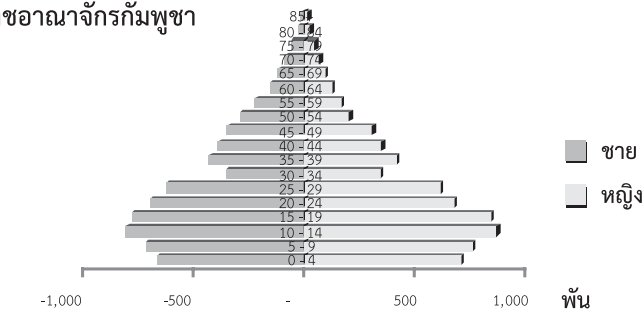
หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำมะโนประชากร ปี พ.ศ.2542

สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ในปี พ.ศ. 2557 มีประชากรจำนวน 53.7 ล้านคน โดยมีประชากรอายุ 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 เมื่อกระจายอายุตามโครงสร้างประชากรที่ได้จากสำมะโนประชากรและเคหะครั้งล่าสุด (แผนภาพที่ 5) และสมมติให้เด็กทุกคนได้เรียนหนังสือ พบว่า ในปัจจุบัน สหภาพเมียนมาร์ มีเด็กจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ปีละ 0.881 ล้านคน ในอีก 5 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 0.937 ล้านคน และในอีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 0.867 ล้านคน

โดยสรุป สหภาพเมียนมาร์ เป็นประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี ปานกลาง (ร้อยละ 25) อัตราวัยฟุ้งเฟ้อ เท่ากับ 42.86 หมายความว่าสหภาพเมียนมาร์ในขณะนี้ มีวัยทำงานมากกว่าวัยฟุ้งเฟ้อเกิน 2 เท่า สอดคล้องกับลักษณะประชากรของประเทศไทยแต่ยังไม่เป็นสังคมสูงอายุ

2.3 ราชอาณาจักรกัมพูชา

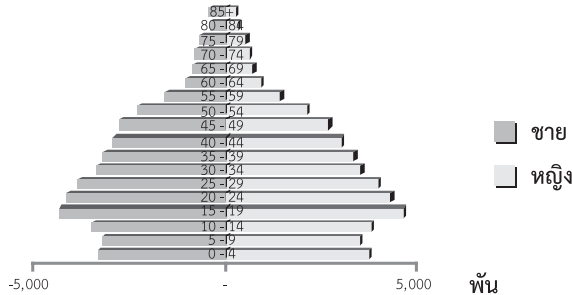
แผนภาพที่ 6 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรราชอาณาจักรกัมพูชา
หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำมะโนประชากร ปี พ.ศ.2551

ราชอาณาจักรกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2557 มีประชากรจำนวน 14.8 ล้านคน โดยมีประชากรอายุ 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 31 เมื่อกระจายอายุตามโครงสร้างประชากรที่ได้จากสำมะโนประชากรและเคหะครั้งล่าสุด และสมมติให้เด็กทุกคนได้เรียนหนังสือ พบว่า ในปัจจุบัน กัมพูชา มีเด็กจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ปีละ 0.340 ล้านคน ในอีก 5 ปีข้างหน้า ลดลงเหลือปีละ 0.299 ล้านคน และในอีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 0.279 ล้านคน

โดยสรุป กัมพูชา เป็นประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี สูง (ร้อยละ 31) อัตราวัยฟุ้งเฟ้อเท่ากับ 58.73 หมายความว่า กัมพูชาในขณะนี้ มีวัยทำงานมากกว่าวัยฟุ้งเฟ้อไม่ถึง 2 เท่า สอดคล้องกับลักษณะประชากรของ สปป.ลาว

2.4 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

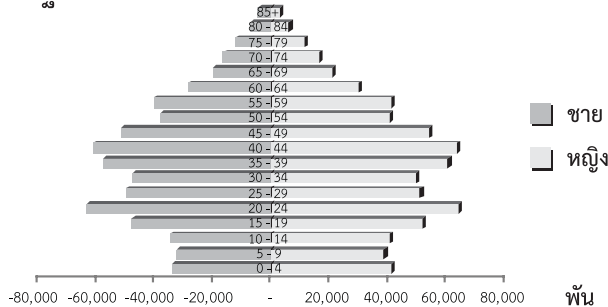

แผนภาพที่ 7 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำมะโนประชากร ปี พ.ศ.2552

เวียดนาม ในปี พ.ศ. 2557 มีประชากรจำนวน 90.7 ล้านคน โดยมีประชากรอายุ 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 24 เมื่อกระจายอายุตามโครงสร้างประชากรที่ได้จากสำมะโนประชากรและเคหะครั้งล่าสุด และสมมติให้เด็กทุกคนได้เรียนหนังสือ พบว่า ในปัจจุบันเวียดนาม มีเด็กจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ปีละ 1.503 ล้านคน ในอีก 5 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 1.392 ล้านคน และในอีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 1.459 ล้านคน

โดยสรุป เวียดนาม เป็นประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี ต่ำ (ร้อยละ 18) อัตราวัยฟุ้งเฟ้อ เท่ากับ 44.93 หมายความว่าเวียดนามในขณะนี้มียouthทำงานมากกว่า วัยฟุ้งเฟ้อเกิน 2 เท่าสอดคล้องกับลักษณะประชากรของประเทศไทยแต่ยังไม่เป็นสังคมสูงอายุ

2.5 สาธารณรัฐประชาชนจีน

แผนภาพที่ 8 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรสาธารณรัฐประชาชนจีน
หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำมะโนประชากร ปี พ.ศ.2553

สาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี พ.ศ. 2557 มีประชากรจำนวน 1,364.1 ล้านคน โดยมีประชากรอายุ 0 - 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 16 เมื่อกระจายอายุตามโครงสร้างประชากรที่ได้จากสำมะโนประชากรและเคหะครั้งล่าสุด และสมมติให้เด็กทุกคนได้เรียนหนังสือพบว่า ในปัจจุบัน จีน มีเด็กจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ปีละ 14.774 ล้านคน ในอีก 5 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 13.980 ล้านคน และในอีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนปีละ 14.898 ล้านคน

โดยสรุป สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี ต่ำ (ร้อยละ 16) อัตราวัยฟุ้งเฟ้อ เท่ากับ 35.14 หมายความว่า ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในขณะนี้มีความวัยทำงานมากกว่าวัยฟุ้งเฟ้อ 3 เท่า ขณะเดียวกันสังคมสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นสังคมสูงอายุสอดคล้องกับลักษณะประชากรของประเทศไทย

อภิปรายผลการวิจัย

ประชากรของประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงมีการตายลดลง เพราะความก้าวหน้าของระบบสาธารณสุขมูลฐาน และการเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพ และการเกิดลดลง ซึ่งเป็นการควบคุมจำนวนของประชากรให้อยู่ในดุลยภาพ (Optimum Population) ลักษณะดุลยภาพของประชากรในภูมิภาคนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. กลุ่มประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี ต่ำมีวัยแรงงานมากกว่าวัยฟุ้งเฟ้อ และเข้าสู่สังคมสูงอายุ ได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน

2. กลุ่มประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี ปานกลางมีวัยแรงงานมากกว่าวัยฟุ้งเฟ้อ ยังไม่เป็นสังคมสูงอายุ ได้แก่ สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

3. กลุ่มประเทศที่มีประชากรอายุ 0 - 14 ปี ปานกลางมีวัยแรงงานมากกว่าวัยฟุ้งเฟ้อ ยังไม่เป็นสังคมสูงอายุ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา

ลักษณะร่วมของประเทศในภูมิภาคนี้ คือ ประชากรวัยแรงงานมีมากกว่าวัยฟุ้งเฟ้อ อาจกล่าวได้ว่าเป็นกลุ่มประเทศที่ร่ำรวยแรงงาน จึงมีความพยายามในการสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อลดขั้นตอนการเข้ามาตั้งโรงงานอุตสาหกรรมของกลุ่มทุนระหว่างประเทศ ได้รับการลดหย่อนมาตรการด้านภาษี และมีระบบสาธารณสุขพื้นฐานที่พร้อมตามมาตรฐานสากลพฤติกรรมของคนในภูมิภาคนี้จึงเปลี่ยนแปลงไปให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบันตาม ทฤษฎีการตื่นตัวทางประชากร และเป็นโอกาสสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนานั้นมุ่งเน้นให้มนุษย์มีความรู้ ความสามารถในการ

การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนความรู้ในทางวิชาการ การประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับกระแสของการเปลี่ยนแปลงยุคโลกาภิวัตน์โดยบริบทของพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เป็นจุดค้าขาย ขนส่งสินค้า ขนส่งสินค้า และจุดผ่านแดนสำหรับการเคลื่อนย้ายของคนมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แนวทางการพัฒนาของเมืองจึงเน้นเรื่องของการขนส่ง และการเป็นเมืองท่องเที่ยวพร้อมด้วยมาโดยตลอด

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในส่วนนี้เป็นการศึกษาแนวโน้มของประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดหลักสูตร รูปแบบการพัฒนาทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังนี้

1. เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นภูมิภาคที่ร่ำรวยแรงงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ควรมีหลักสูตรการพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน สำหรับแรงงาน เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงาน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น ในกรณีที่ไม่ใช่ทักษะด้านภาษาหลักสูตรดังกล่าวควรออกแบบไว้สำหรับการสอนแบบทวิภาษา คือ ภาษาไทย กับภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น
2. เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายควรมีความร่วมมือกับสถานประกอบการต่างๆ ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น เพื่อเป็นที่ฝึกปฏิบัติงานและเพิ่มโอกาสในการทำงานของนักศึกษา
3. เพื่อให้การเคลื่อนย้ายของคนระหว่างประเทศเกิดขึ้นได้อย่างปลอดภัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ควรมีองค์ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยที่เดินทางเข้าประเทศไทยเป็นครั้งแรกตามจุดมุ่งหมายของการเข้าประเทศ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย. (ออนไลน์).

จาก : <http://www.moc.go.th/>.

ด่านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน. รายงานผลปฏิบัติการ ปี พ.ศ. 2557. (ออนไลน์).

จาก : <http://division5.immigration.go.th/>.

นิวัฒน์ ร้อยแก้ว. (2556). **หนึ่งเมืองสองแบบ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเชียงใหม่
ดุลยภาพและยั่งยืน**. เชียงราย : สื่อชุมชนลุ่มน้ำโขง.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. **สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 : จังหวัดเชียงราย**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555.

Population Reference Bureau. **2014 World Population Data Sheet**. (Online).
Available : <http://www.prb.org>.

United Nations Statistics Division. **Demographic Yearbook : Population
Censuses' Datasets (1995 - Present)**.
(Online). Available : <http://unstats.un.org>.